

PROTOKÓŁ KONTROLI

**Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusk (kod 06-100), Al. Tysiąclecia 14, zwanej dalej
„Szkołą”**

Numer w systemie identyfikacji podmiotów gospodarki narodowej

001133157

[Dowód: akta kontroli str. 2]

Kontrolę przeprowadził kontroler z Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli Grzegorz Jasionek – główny specjalista k. p., na podstawie upoważnienia do kontroli nr 074679 z dnia 18 maja 2011 r. w dniach od 18 maja do 17 czerwca 2011 r. z przerwą w dniach od 1 do 3. 06.2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1]

Kontrolą objęto realizację zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru pedagogicznego w latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 (do czasu zakończenia kontroli).

Obowiązki dyrektora Szkoły od 1 stycznia 1999 r. pełni Pani Dorota Karzulewska.

[Dowód: akta kontroli str. 3-7]

W toku kontroli ustalono, co następuje:

1. Podstawowe dane charakteryzujące Szkołę w latach szkolnych 2008/2009 -2010/2011

1.1. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 w Pułtusk jest publiczną placówką oświatową, której organem prowadzącym jest Gmina Pułtusk. Nadzór pedagogiczny sprawuje Mazowiecki Kurator Oświaty. Cykl kształcenia trwa 6 lat (I-VI). W kontrolowanym okresie w każdym roku szkolnym funkcjonowały po dwa oddziały przedszkolne.

[Dowód: akta kontroli str. 9-26, 42]

Zgodnie z § 10 ust. 1 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół¹, szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w szkole określa arkusz organizacji szkoły opracowany przez dyrektora szkoły do 30 kwietnia każdego roku. Arkusz ten zatwierdza organ prowadzący szkołę do dnia 30 maja danego roku.

¹ Dz. U. Nr 61 poz. 624, ze zm.

PO

Lawe

Dyrektor Szkoły opracowała arkusze organizacji szkoły na lata szkolne 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 odpowiednio w dniach: 6.05.2008 r., 30.04.2009 r. oraz 29.04.2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 9, 11, 19]

Podstawowe dane charakteryzujące Szkołę w latach szkolnych 2008/2009-2010/2011 (30 kwietnia) przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 1

L. p.	Treść	rok szkolny 2008/2009	rok szkolny 2009/2010	rok szkolny 2010/2011
1.	Liczba uczniów*	664	652	626
2.	Liczba oddziałów	26	26	26
3.	Liczba zatrudnionych nauczycieli, w tym**:	45	46	44
4.	- w pełnym wymiarze czasu pracy	39	41	41
5.	- w niepełnym wymiarze czasu pracy	6	5	3
6.	Liczba nauczycieli, którzy posiadali kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela danego przedmiotu	45	46	44
7.	Liczba nauczycieli, którzy nie posiadali kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela danego przedmiotu	0	0	0
8.	Liczba osób sprawujących nadzór pedagogiczny, które posiadały kwalifikacje niezbędne do sprawowania tego nadzoru	2	2	2
9.	Liczba osób sprawujących nadzór pedagogiczny, które nie posiadały kwalifikacji niezbędnych do sprawowania tego nadzoru	0	0	0

*Wg stanu na 1 września.

** Średnia liczba zatrudnionych w danym roku szkolnym.

[Dowód: akta kontroli str. 9-27]

Analiza dokumentacji 8 (73%) spośród 11 nauczycieli stażystów i kontraktowych, zatrudnionych w Szkole w latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011, wykazała zgodności kwalifikacji tych nauczycieli z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 września 2002 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli² oraz obowiązujących od 1 września 2009 r., przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli³.

² Dz. U. Nr 155, poz. 1288, ze zm. Rozporządzenie zostało uchylone z dniem 1.09.2009 r.

³ Dz. U. Nr 50, poz. 400.

90

2009

Spośród 44 nauczycieli zatrudnionych w Szkole w roku szkolnym 2010/2011, 21 z nich było nauczycielami dyplomowanymi (47,7%), 12 nauczycielami mianowanymi (27,3%) i 11 nauczycielami kontraktowymi (25%).

[Dowód: akta kontroli str. 25-26]

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴, szkołą lub placówką kieruje nauczyciel mianowany lub dyplomowany, któremu powierzono stanowisko dyrektora. Burmistrz Miasta Pułtusk powierzył stanowisko dyrektora Szkoły Pani Dorocie Karzulewskiej w dniu 5.01.1999 r., a następnie przedłużał pełnienie stanowiska w dniach: 12.05.2003 r. i 4.06.2008 r.

Według stanu na dzień 20 maja 2011 r. Pani Dorota Karzulewska, legitymowała się: wykształceniem wyższym magisterskim z przygotowaniem pedagogicznym, ponad 29 letnim stażem pracy, stopniem nauczyciela dyplomowanego oraz m.in. studiami podyplomowymi z zakresu zarządzania oświatą.

Zastępca dyrektora Szkoły Pani Izabela Trzcńska posiada wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym oraz m.in. ukończyła kurs kwalifikacyjny z zakresu organizacji i zarządzania oświatą.

[Dowód: akta kontroli str. 25-26, 29-39]

2. Plany nadzoru pedagogicznego sporządzone przez dyrektora szkoły w latach szkolnych 2008/2009- 2010/2011

2.1 W myśl art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, nadzór pedagogiczny polega na: 1) ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli; 2) analizowaniu i ocenianiu efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek; 3) udzielaniu pomocy szkołom, placówkom i nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych; 4) inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych. W zakresie wymienionym w ust. 1 pkt 1 i 2 nadzorowi podlega w szczególności: 1) zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami; 2) realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania; 3) przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki; 4) przestrzeganie statutu szkoły

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.

lub placówki; 6) przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz upowszechnianie wiedzy o tych prawach; 7) zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

W § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz⁵, uregulowano, że dyrektor szkoły lub placówki opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawia radzie pedagogicznej i radzie rodziców w terminie do 15 września roku szkolnego, którego dotyczy plan. Plan ten uwzględnia plan nadzoru pedagogicznego na dany rok szkolny przedstawiony przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad szkołą lub placówką oraz wyniki nadzoru pedagogicznego z lat poprzednich. (§ 7 ust. 2 przywołanego rozporządzenia).

Od dnia 7 listopada 2009 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁶. Zgodnie z § 21 ust. 1 tego rozporządzenia, dyrektor szkoły lub placówki publicznej opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawia radzie pedagogicznej w terminie do dnia 15 września roku szkolnego, którego dotyczy plan⁷.

Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2008/2009 został przedstawiony radzie pedagogicznej Szkoły na posiedzeniu w dniu 10.09.2008 r., tj. w terminie zgodnym z § 7 ust 1 obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. Rada Rodziców Szkoły została zapoznana z planem nadzoru pedagogicznego w dniu 18. 08.2008 r.

[Dowód: akta kontroli str. 104-109, 119-120]

Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2009/2010 został przedstawiony radzie pedagogicznej Szkoły na posiedzeniu w dniu 23.11.2009 r., tj. w terminie zgodnym z § 26 pkt 2 rozporządzenia z 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

[Dowód: akta kontroli str. 104-109]

⁵ Dz. U. Nr 235, poz. 1703. Rozporządzenie zostało uchylone z dniem 24 sierpnia 2009 r.

⁶ Dz. U. Nr 168, poz. 1324.

⁷ W roku szkolnym 2009/2010 dyrektor szkoły/placówki przedstawiał plan nadzoru pedagogicznego, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia (§ 26 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r.).

Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2010/2011 został przedstawiony Radzie Pedagogicznej Szkoły na posiedzeniu w dniu 7.09.2009 r., tj. w terminie zgodnym z § 21 ust.1 ww. rozporządzenia MEN z 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

[Dowód: akta kontroli str. 104-109]

Zgodnie z § 7 ust. 2-3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r., opracowany przez dyrektora szkoły plan nadzoru pedagogicznego na dany rok szkolny, uwzględnia przedstawiony przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad szkołą lub placówką plan nadzoru oraz wyniki nadzoru pedagogicznego z lat poprzednich. Plan nadzoru pedagogicznego opracowany przez dyrektora szkoły powinien zawierać: 1) zakres, szczegółową tematykę i organizację planowanych badań, o których mowa w § 3 ust. 2; 2) plan hospitacji; 3) tematykę szkoleń nauczycieli szkoły lub placówki, uwzględniających w szczególności wnioski wynikające ze sprawowania nadzoru pedagogicznego w poprzednim roku szkolnym; 4) inne informacje, uznane przez dyrektora szkoły lub placówki za istotne.

Opracowany przez dyrektor Szkoły plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2008/2009 był zgodny z § 7 ust. 2-3 przywołanego wyżej rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 121-139]

Zgodnie z § 21 ust. 2 obowiązującego w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego określono, że plan nadzoru opracowany przez dyrektora szkoły powinien zawierać w szczególności: 1) cele, przedmiot ewaluacji wewnętrznej oraz jej harmonogram; 2) tematykę i terminy przeprowadzania kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek; 3) tematykę szkoleń i porad dla nauczycieli.

Opracowane przez dyrektora Szkoły plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2009/2010 - 2010/2011 były zgodne z wymogami § 21 ust. 2 przywołanego wyżej rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 140-196]

3. Realizacja planu nadzoru pedagogicznego przez dyrektora Szkoły w latach szkolnych 2008/2009- 2010/2011

3.1. Realizacja przez dyrektora Szkoły planu nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2008/2009

3.1.1. Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz, nadzór pedagogiczny realizowany jest poprzez wykonywanie zadań i czynności określonych w art. 33 ustawy, w szczególności przez działalność diagnostyczno – oceniającą i wspomagającą. Formami działalności diagnostyczno – oceniającej są: hospitacje, wizytacje oraz badanie wybranych zakresów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej (§ 3 ust. 2).

Plan nadzoru pedagogicznego w Szkole na rok szkolny 2008/2009 zawierał:

- zakres i szczegółową tematykę działalności diagnostyczno - oceniającej,
- sposób realizacji priorytetów Ministra Edukacji Narodowej, Kuratora Oświaty oraz wniosków z nadzoru,
- organizację i tryb przeprowadzania badań wybranych zakresów działalności szkoły,
- organizację i tryb przeprowadzania hospitacji,
- organizację i tryb przeprowadzania kontroli,
- tematykę i terminy szkoleń organizowanych na terenie szkoły,
- harmonogram ocen nauczycieli,
- plan awansu zawodowego nauczycieli.

W zakresie działalności *diagnostyczno – oceniającej* zaplanowano w roku szkolnym 2008/2009 realizację 7 zadań, w tym m.in.:

- 1) badanie osiągnięć uczniów na zakończenie I etapu edukacyjnego (test w klasach III a, b, c, d);
- 2) badanie osiągnięć uczniów nauczanie blokowe (sprawdziany kompetencji w klasach V a, b, c, d);

3) ewaluacja realizacji zadań programu profilaktyki (klasy IV);

4) diagnoza potrzeb i oczekiwań uczniów i rodziców wobec szkoły (uczniowie i rodzice klas I).

[Dowód: akta kontroli str. 121-139]

Stan realizacji ww. badań przedstawiał się następująco:

Ad. 1. Przeprowadzono sprawdzian kompetencji w klasach III. Sprawdzian pisało 92 uczniów Szkoły. W dniu 22.06.2009 podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej Szkoły dokonano analizy wyników tego sprawdzianu. We wnioskach z tej analizy stwierdzono m.in.:

- *najlepiej kształtuje się średnia punktów za czytanie, pisanie krótkich opowiadań oraz układanie odpowiedzi na pytania,*
- *dobrze kształtuje się średnia punktów za korzystanie z informacji,*
- *należy zwrócić uwagę na czytanie ze zrozumieniem,*
- *zindywidualizować pracę z uczniem.*

[Dowód: akta kontroli str. 200]

Ad. 2. Sprawdzian przeprowadzono w dniu 27 maja 2009 r. Do próbnego sprawdzianu kompetencji w klasie V przystąpiło 108 uczniów (96,4% wszystkich uczniów). Podsumowania wyników sprawdzianu dokonano podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej Szkoły 22.06.2009 r. We wnioskach z tej analizy postulowano m.in.:

- *sprawdzać wiadomości i umiejętności uczniów za pomocą testów z różnego typu pytaniami,*
- *pracować nad umiejętnością wykorzystywania przez uczniów wiedzy w praktyce.*

[Dowód: akta kontroli str. 200-204]

Ad. 3. W ramach ewaluacji szkolnego programu profilaktyki m.in. przeprowadzono wśród 95 uczniów klas czwartych (w maju 2009 r.) ankietę dotyczącą bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia. Na pytanie – czy jest coś, co chciałbyś zmienić w szkole, aby unikać potencjalnych zagrożeń i zwiększyć poczucie bezpieczeństwa – uczniowie wskazali: *zatrudnić ochronę policyjną, zapewnić stały nadzór kamer w każdym pomieszczeniu.*

[Dowód: akta kontroli str. 250]

Ad. 4. Diagnozę przeprowadzono w maju 2009 r. Z wynikami tej diagnozy zapoznano Radę Pedagogiczną Szkoły oraz sformułowano m.in. następujące wnioski:

- istnieje największa potrzeba wprowadzenie zajęć tanecznych i sportowych,
- najbardziej negatywne zjawisko występujące w szkole to według rodziców palenie papierosów,
- rodzice bardzo dobrze oceniają swoje kontakty z wychowawcami swojej klasy. Rodzice uważają, że zaletą szkoły jest dobra lokalizacja i opiekuńczy nauczyciele,
- rodzice chcieliby, aby wszyscy uczniowie uczęszczali na pierwszą zmianę i aby zwiększyć pomieszczenie szatni.

[Dowód: akta kontroli str. 204-205]

W zakresie realizacji priorytetów Ministra Edukacji Narodowej, Kuratora Oświaty oraz wniosków z nadzoru, zaplanowano w tym roku szkolnym przeprowadzenie czterech badań:

1. Skuteczność realizacji podstaw programowych w zakresie zagadnień związanych z nauczaniem i wychowaniem w kontekście praw człowieka (ankieta dla nauczycieli, ankieta dla uczniów, analiza dokumentacji oraz szkoleniowa rada pedagogiczna);
2. Stan opieki świetlicowej w szkole w kontekście wprowadzanego obniżenia wieku obowiązku szkolnego (ankieta dla dyrektora szkoły);
3. Realizacja przez szkołę zaleceń zawartych w orzeczeniach i opiniach poradni psychologiczno – pedagogicznych (kwestionariusz, ankieta);
4. Wzmocnienie roli rodziców w planowaniu i realizacji zadań statutowych szkoły (badania ankietowe).

[Dowód: akta kontroli str. 123-125]

Stan realizacji ww. badań przedstawiał się następująco:

Ad. 1. W ramach tego badania w dniu 14 stycznia 2009 r. przeprowadzono m.in. wśród uczniów Szkoły badania ankietowe dotyczące praw człowieka i ucznia. W analizie z wyników tej ankiety stwierdzono m.in.: *uczniowie znają niewiele praw i wolności człowieka. Większość zna tylko niektóre prawa i wolności ucznia. Nie potrafią wymienić swoich uczniowskich praw i myślą je z zakazami i obowiązkami. Więcej niż połowa badanych nie wie, że czy w Statucie szkoły są wymienione prawa ucznia i jakie. Nikt z ankietowanych nie wymienił żadnego z praw zawartych w Statucie.*

[Dowód: akta kontroli str. 151-152]

Ad. 2. Dyrektor Szkoły wypełniła i przesała do Kuratorium Oświaty w Warszawie (7.01.2009 r.) ankietę dot. *oceny stanu opieki świetlicowej w Szkole w kontekście obniżenia wprowadzanego obniżenia wieku obowiązku szkolnego*. W ankiecie tej dyrektor Szkoły stwierdziła m.in. że warunki, którymi dysponuje świetlica szkolną *nie są* wystarczające do sprawowania opieki świetlicowej nad dziećmi sześciolletnimi. W ocenie stanu przygotowania Szkoły do przyjęcia do oddziałów klas pierwszych dzieci sześciolletnich, dyrektor oceniła ten stan jako *zły*, ze względu na *małą ilość sal lekcyjnych, pracę na dwie zmiany, małą świetlicę oraz jedną małą salę gimnastyczną*.

[Dowód: akta kontroli str. 253-254]

Ad. 3. W sprawozdaniu z realizacji tego badania stwierdzono, że realizacja w Szkole zaleceń zawartych w orzeczeniach i opiniach poradni psychologiczno – pedagogicznych miała m.in. następujące formy:

- *dostosowano wymagania edukacyjne do potrzeb i możliwości uczniów z deficytami rozwojowymi,*
- *umożliwiono uczniom udział w zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych,*
- *prowadzono zajęcia logopedyczne dla dzieci z zaburzeniami w rozwoju mowy,*
- *współpracowano z poradniami specjalistycznymi i z zespołem kuratorskim Sądu Rodzinnego oraz świetlicami środowiskowymi MPOS.*

[Dowód: akta kontroli str. 255]

Ad. 4. W ramach realizacji tego zadania, przeprowadzono badania ankietowe wśród rodziców dzieci uczęszczających do Szkoły. Wyniki ankiety zostały omówione podczas posiedzenia Rady Pedagogicznej Szkoły 20.06.2009 r. W wyniku tej ankiety stwierdzono m.in., że:

1. *Rodzice uważają, że w szkole powinna istnieć organizacja rodziców.*
2. *Rodzice powinni w szkole współdecydować o: wycieczkach i wyjazdach wakacyjnych, środkach finansowych gromadzonych przez rodziców, o zajęciach dodatkowych, o sposobie sprawowania opieki nad dziećmi.*
3. *Rodzice najchętniej kontaktują się ze szkołą poprzez: wywiadówki, dni otwarte, indywidualne spotkania z rodzicami, pisemne opinie o postępach w nauce.*

4. Aby rodzice chętnie współpracowali ze szkołą, szkoła powinna: traktować rodziców przyjaźnie i z szacunkiem, zbierać opinie rodziców na temat szkoły i liczyć się z nimi, dostarczać informacje o życiu szkoły, wspierać działania wychowawcze rodziców.

[Dowód: akta kontroli str. 206]

3.1.2. Zgodnie z § 4 ust. 2 przywołanego rozporządzenia, celem hospitacji jest uzyskanie informacji do diagnozy lub oceny efektów pracy nauczycieli w zakresie wybranych elementów procesu dydaktycznego, wychowawczego lub opiekuńczego oraz wykonywania innych zadań określonych w statucie szkoły lub placówki. W § 3 ust. 1 pkt 4 przywołanego rozporządzenia uregulowano, że działalność diagnostyczno – oceniająca obejmuje w szczególności gromadzenie informacji o pracy nadzorowanych nauczycieli niezbędnych do dokonywania oceny ich pracy.

W planie nadzoru pedagogicznego na ten rok szkolny zaplanowano m.in. przeprowadzenie hospitacji na 15 jednostkach lekcyjnych. Przeprowadzono hospitacje na 21 jednostkach lekcyjnych. W planie tym określono ponadto, *Organizację i tryb przeprowadzania hospitacji* obowiązujący w Szkole. Zgodnie z powyższą organizacją, dokumentację hospitacyjną stanowią m.in. arkusze hospitacyjne i arkusze obserwacji. Kontroler poddał analizie losowo wybraną dokumentację pohospitacyjną z 6 lekcji (28,6%).

[Dowód: akta kontroli str. 110-118]

Odnośząc się do większej niż planowano liczby przeprowadzonych hospitacji, oraz sposobu dokonywania diagnozy efektów pracy nauczycieli, Pani Dorota Karzulewska wyjaśniła, że *przeprowadzona większa liczba hospitacji jednostek lekcyjnych wynika z tego, że nauczyciele ubiegający się o wyższy stopień awansu zawodowego zwrócili się z prośbą o hospitowanie zajęć. Innym powodem było zaproszenie nauczyciela do hospitowania zajęć „otwartych” prowadzonych dla rodziców. W roku szkolnym 2008/2009 sporządzono dokumentację pohospitacyjną.*

Dowodem przeprowadzenia hospitacji pozostał wpis w dziennikach lekcyjnych i pozalekcyjnych. Diagnozy lub oceny pracy nauczycieli w zakresie wybranych elementów procesu dydaktycznego, wychowawczego lub opiekuńczego Szkoły dokonano w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, na podstawie innych materiałów.

[Dowód: akta kontroli str. 278-281]

gd

W planie nadzoru pedagogicznego Szkoły uregulowano, że kontrole wybranych obszarów pracy szkoły mają charakter *planowy i bieżący*. Do stałych kontroli należą: kontrola dokumentacji wychowawcy i nauczycieli przedmiotów (raz w półroczu) oraz kontrola wypełniania dyżurów przez nauczycieli.

W informacji o realizacji planu nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2008/2009 (z 20.06.2009 r.) dyrektor Szkoły stwierdziła m.in.: (...) *poddawano kontroli następującą dokumentację wychowawców i nauczycieli przedmiotów: dzienniki lekcyjne, dzienniki zajęć pozalekcyjnych, arkusze ocen. Ponadto kontrolowano wypełnianie dyżurów przez nauczycieli w czasie przerw międzylekcyjnych. W większości nauczyciele pełnili dyżury bez zastrzeżeń (...). W dalszym ciągu należy pracować nad dyscypliną uczniów, w czasie przerw lekcyjnych, terminowo wypełniać dokumentację szkolną.*

Ponadto, w *Informacji* powyższej zapisano, że w tym roku szkolnym wykonano 40 *hospitacji dyżurów na korytarzu*.

[Dowód: akta kontroli str. 208-209]

Analiza trzech losowo wybranych dzienników lekcyjnych z roku szkolnego 2008/2009 wykazała, że były one trzykrotnie poddawane kontroli w ciągu roku szkolnego przez osoby sprawujące nadzór pedagogiczny w Szkole.

[Dowód: akta kontroli str. 282]

3.1.3. Zgodne z art. 40 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, dyrektor szkoły lub placówki przedstawia radzie pedagogicznej, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym, ogólne wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności szkoły.

W roku szkolnym 2008/2009 dyrektor Szkoły przedstawiła jeden raz (20.06.2009 r.) wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności Szkoły.

[Dowód: akta kontroli str. 104-105]

Odnosząc się do braku przedstawienia ww. wniosków po zakończeniu I półroczu roku szkolnego 2008/2009, Pani Dorota Karzulewska wyjaśniła, że *po I półroczu roku szkolnego 2008/2009 nie przedstawiono Radzie Pedagogicznej wniosków z nadzoru pedagogicznego, ponieważ odniesiono się tylko do § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. (...).*

[Dowód: akta kontroli str. 280]

W informacji o realizacji planu nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2008/2009, sformułowano łącznie 12 wniosków do realizacji w następnym roku szkolnym. Polegały one m.in. na:

1. Wdrożyć w życie wnioski wynikające z analizy sprawdzianów kompetencji w klasach III (...).
3. Otoczyć szczególną opieką uczniów klas I-III i IV-VI mających trudności w nauce i sprawiających kłopoty wychowawcze.
5. Zwrócić szczególną uwagę na dyscyplinę uczniów podczas lekcji i przerw.
6. Dokonać zmian w punktowym systemie oceniania zachowania (...).
8. W klasach szóstych realizować główne zagadnienia z podstawy programowej ze wszystkich przedmiotów do końca kwietnia każdego roku (...).
11. Terminowo wypełniać dokumentację szkolną.
12. W dalszym ciągu wdrażać uczniów do samodzielnej pracy, indywidualizować i aktywizować pracę uczniów na lekcjach.

[Dowód: akta kontroli str. 215-216]

3.1.4. Zgodnie z 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej d dnia 15 grudnia 2006 r. formami działalności wspomagającej są w szczególności: 1) szkolenia i narady; 2) przekazywanie informacji o aktualnych problemach oświatowych i przepisach prawa dotyczących działalności szkół i placówek; 3) udział w rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych szkół i placówek, w szczególności przez udzielanie pomocy nauczycielom i dyrektorom szkół i placówek, inspirowanie ich do samodzielnej, innowacyjnej i twórczej działalności oraz wskazywanie właściwego trybu postępowania w konkretnych sprawach; 4) upowszechnianie i wdrażanie rozwiązań służących skutecznej realizacji zadań szkół i placówek, w szczególności przez promowanie przykładów dobrych praktyk; 5) inspirowanie lub organizowanie współpracy między nauczycielami, szkołami, placówkami, nauczycielami akademickimi, szkołami wyższymi, jednostkami samorządu terytorialnego, organami prowadzącymi szkoły i placówki, Centralną Komisją Egzaminacyjną i okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi oraz stowarzyszeniami i organizacjami, o których mowa w art. 56 ust. 1 ustawy.

W roku szkolnym 2008/2009 zorganizowano w Szkole łącznie 10 narad Rady Pedagogicznej, w tym: na dwóch posiedzeniach przekazano informacji o aktualnych

problemach oświatowych i przepisach prawa oraz na dwóch przeprowadzono szkolenie członków rady pedagogicznej. W pozostałym zakresie na posiedzeniach Rady Pedagogicznej w tym roku szkolnym dokonano: analizy *sprawdzianu kompetencji klas III*, podsumowania *próbego testu kompetencji dla uczniów klas V i VI*, analizy *diagnozy potrzeb i oczekiwań rodziców klas I*, analizy *skuteczności realizacji podstaw programowych w zakresie zagadnień związanych z nauczaniem i wychowaniem w kontekście praw człowieka*, analizy *diagnozy w zakresie realizacji zaleceń poradni psychologiczno – pedagogicznych*, analizy *diagnozy w zakresie wzmacniania roli rodziców w planowaniu i realizacji zadań statutowych Szkoły*.

W ramach promowania przykładów dobrych praktyk, przeprowadzono pięć zajęć otwartych („lekcji koleżeńskich”) w szczególności dla nauczycieli stażystów i nauczycieli kontraktowych. Nauczyciele z własnej lub Szkoły inicjatywy uczestniczyli w różnych formach doskonalenia i samodoskonalenia. Łącznie 73 nauczycieli Szkoły uczestniczyło w 28 różnych formach doskonalenia.

[Dowód: akta kontroli str. 212-214]

Pani Dorota Karzulewska, dyrektor Szkoły poinformowała, że uczestniczyła w rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych Szkoły poprzez:

- tworzenie klas integracyjnych, organizowanie zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, logopedycznych, terapii zajęciowej, kół zainteresowań, gimnastyki korekcyjnej,
- indywidualne rozmowy z rodzicami, nauczycielami uczniami,
- udział w rozwiązywaniu problemów uczniów, współpracę z sądem rodzinnym, Miejskim Ośrodkiem Pomocy społecznej itp.

W kontrolowanym okresie nauczyciele Szkoły nie uczestniczyli w innowacjach pedagogicznych.

W latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 Szkoła prowadziła współpracę z:

- innymi szkołami – poprzez m.in. organizację corocznie w Szkole konkursu „O pióro Burmistrza”,
- Akademią Humanistyczną w Pułtusku – m.in. poprzez przyjmowanie studentów na praktyki, prowadzenie na terenie Szkoły badań naukowych, udział nauczycieli Szkoły w konferencjach organizowanych w Akademii,

- Komendą Powiatową Policji – poprzez m.in. spotkania edukacyjne dzieci z policjantami,
- poradnią psychologiczno – pedagogiczną – poprzez m.in. terapię uczniów i ich rodzin, szkolenia rady pedagogicznej,
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej – poprzez pomoc socjalną dla uczniów.

Ponadto Szkoła współpracowała również z: Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Centrum Metodycznym Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej w Warszawie, Biurem Rzecznika Praw Dziecka, Urzędem Miasta w Pułtusk, Strażą Pożarną.

[Dowód: akta kontroli str. 339-342]

3.2. Realizacja przez dyrektora Szkoły planu nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2009/2010

W § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. uregulowano, że formami nadzoru pedagogicznego są: 1) ewaluacja; 2) kontrola; 3) wspomaganie.

W planie nadzoru pedagogicznego dyrektora Szkoły na rok szkolny 2009/2010 założono:

- przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej w obszarze: *Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej*, wymaganie - *analizuje się wyniki sprawdzianu*;
- przeprowadzenie kontroli w zakresie: 1) Prawdliwość prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania (arkuszy ocen – X 2009, VI 2010 r.; prawidłowość zapisu danych o uczniach i wychowankach – XI 2009 r.; dokumentowanie obecności uczniów na lekcjach, tematów na zajęciach oraz potwierdzania odbycia się zajęć podpisem nauczyciela – XI 2009 r., I, VI – 2010 r.); 2) Prawdliwość sprawowania dyżurów przez nauczycieli w czasie przerw międzylekcyjnych, przed i po lekcjach, zgodnie z harmonogramem dyżurów – XII -2009 r., III 2010 r.; 3) Analiza terminowości przeprowadzania stanu gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (XI-XII 2009 r.); rytmiczność realizacji podstawy programowej (I, VI 2010 r.);
- wspomaganie nauczycieli (hospitacje, organizacja narad i szkoleń nauczycieli - rady pedagogicznej).

[Dowód: akta kontroli str. 140-163]

3.2.1. Odnosząc się do zasadności przeprowadzenia ewaluacji wewnętrznej ww. obszarze w sytuacji, kiedy konieczność jej przeprowadzenia nie wynikała z wniosków z nadzoru pedagogicznego po zakończeniu roku szkolnego 2008/2009, Pani Dorota Karzulewska dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zaplanowano przeprowadzenie ewaluacji w powyższym zakresie z uwagi na fakt, że *o poziomie nauczania świadczą między innymi wyniki sprawdzianów : próbnego i zewnętrznego i dlatego wydaje się jak najbardziej celowe przeprowadzenie analizy w/w obszaru w każdym roku szkolnym.*

[Dowód: akta kontroli str. 281]

Zgodnie z harmonogramem ewaluacji, jej przedmiotem było:

- analiza wyników sprawdzianu zewnętrznego w klasie VI,
- analiza wyników sprawdzianu kompetencji w klasie III,
- analiza sprawdzianu dyrektorskiego w klasie V,
- analiza próbnego sprawdzianu kompetencji w klasie VI.

[Dowód: akta kontroli str. 145]

W Szkole przeprowadzono ewaluację w obszarze: *efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej, wymaganie - analizuje się wyniki sprawdzianu. Z wyników badań zostały sporządzone przez zespoły ewaluacyjne analizy (raporty) przedłożone Radzie Pedagogicznej Szkoły. Wyniki poszczególnych analiz (ewaluacji) przedstawiają się następująco:*

- próbny sprawdzian kompetencji w klasie VI. Uczniowie uzyskali średnią – 20,94 pkt na 40 pkt możliwych do uzyskania. Średnia dla całej Polski – 25,20 pkt. W roku szkolnym 2006/2007 średni wynik uzyskany przez ucznia Szkoły wyniósł 25,33 pkt, w roku szkolnym 2007/2008 – 23,67 pkt. We wnioskach i spostrzeżeniach ze sprawdzianu stwierdzono m.in.: *wyniki sprawdzianu są zadawalające, jednak zasadne jest utrzymanie w mocy wniosków ze sprawdzianów z lat ubiegłych, tj. sprawdzanie wiadomości i umiejętności w formie testów, praca nad treściami kształcącymi umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce, powtórzenie wiadomości na lekcjach matematyki, historii i języka polskiego (analiza i interpretacja wiersza);*
- zewnętrzny sprawdzian kompetencji w klasie VI. Uczniowie uzyskali średnią – 21,74 pkt na 40 pkt możliwych do uzyskania. Średnia dla całej gminy wyniosła – 22,14 pkt, a średnia w powiecie – 21,97 pkt. W roku szkolnym 2007/2008 średni wynik uzyskany

PO.

Łauz

przez ucznia Szkoły wyniósł 23,67 pkt, w roku szkolnym 2008/2009 – 22,67 pkt. We wnioskach i spostrzeżeniach ze sprawdzianu stwierdzono m.in.: *wyniki sprawdzianu są w tym roku dość słabe, zasadne jest utrzymanie w mocy wniosków ze sprawdzianów z lat ubiegłych, do 1.04.2011 r. należy zrealizować wszystkie najważniejsze treści programowe;*

- sprawdzian kompetencji w klasie III. Uczniowie uzyskali średnią – 33 pkt na 40 pkt możliwych do uzyskania. Średnia dla Polski wyniosła – 32 pkt, a średnia w województwie mazowieckim – 32 pkt. We wnioskach i spostrzeżeniach ze sprawdzianu stwierdzono m.in.: *wyniki sprawdzianu są zadowalające. Należy pracować nad: kształtowaniem umiejętności pisania dłuższych wypowiedzi, czytaniem tekstów ze zrozumieniem, doskonaleniem umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji;*
- sprawdzian dyrektorski w klasie V. W sprawdzianie uczestniczyło 102 uczniów. Za wszystkie prawidłowo wykonane polecenia uczeń mógł otrzymać maksymalnie 30 pkt. Średnia ilość punktów na jednego ucznia wyniosła 18,2 pkt (61%). W wyniku ewaluacji rekomendowano: *utrzymać wnioski z poprzednich sprawdzianów, sprawdzać umiejętności uczniów w postaci różnego rodzaju testów, pracować nad treściami kształcącymi umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce.*

[Dowód: akta kontroli str. 256-275]

Odnosząc się do sposobu realizacji wniosków wynikających z przeprowadzonych sprawdzianów w klasie III i klasie VI, Pani Dorota Karzulewska wyjaśniła, że w roku szkolnym 2010/2011 na lekcjach klas III i VI:

- wiadomości i umiejętności sprawdza się m.in. w formie testów,
- szczególną uwagę skupia się na treściach, gdzie wiedza wykorzystywana jest w praktyce, ćwiczeniach kształcących rozumowanie,
- realizuje się tematy, w czasie których uczniowie wykazują się umiejętnością korzystania z różnych źródeł informacji,
- nauczyciele pracują z uczniami nad czytaniem tekstów ze zrozumieniem, kształtuje się umiejętność pisania dłuższych form wypowiedzi.

Ponadto, wszystkie ważniejsze treści programowe klas. VI miały zostać zrealizowane do 1 kwietnia 2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 498-499]

3.2.2. W planie nadzoru pedagogicznego zaplanowano przeprowadzenie kontroli czterech zagadnień. Zrealizowano kontrole we wszystkich zaplanowanych zagadnieniach:

- w zakresie terminowości przeprowadzania stanu gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole przeprowadzono analizę wyników diagnozy dojrzałości dzieci szkolnej w dwóch (100%) oddziałach przedszkolnych: w miesiącach wrzesień - październik 2009 r. oraz w maju i czerwcu 2010 r. W ramach nadzoru pedagogicznego, dyrekcja Szkoły zorganizowała (27.01.2010 r.) prelekcję dla rodziców klas O-I nt. *Wczesnej diagnozy dziecka i sposobów wspomagania i eliminowania deficytów rozwojowych*;
- prawidłowość sprawowania dyżurów przez nauczycieli w czasie przerw międzylekcyjnych, przed i po lekcjach, zgodnie z harmonogramem dyżurów. W roku szkolnym 2009/2010 dyrekcja szkoły przeprowadziła łącznie 183 kontrole wypełniania dyżurów przez nauczycieli;
- rytmiczność realizacji podstawy programowej, kontrolowano poprzez hospitację zajęć oraz analizę realizacji szkolnego planu nauczania w klasach I;
- prawidłowość prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania kontrolowano poprzez kontrolę: dzienników, arkuszy ocen.

[Dowód: akta kontroli str. 218-243, 276-277, 283]

W roku szkolnym 2009/2010 w planie nadzoru pedagogicznego zaplanowano przeprowadzenie łącznie 24 hospitacji (obserwacji) lekcji. Zrealizowano 21 hospitacji.

Odnosząc się do braku wykonania zaplanowanych hospitacji, Pani Dorota Karzulewska, dyrektor Szkoły wyjaśniła, że nie wykonano trzech hospitacji z powodów długotrwałej absencji nauczyciela oraz ze względów losowych.

[Dowód: akta kontroli str. 342]

Kontroler poddał analizie dokumentację pohospitacyjną z sześciu lekcji (25%) przeprowadzonych w roku szkolnym 2009/2010. W wyniku analizy tej dokumentacji, stwierdzono, że fakt przeprowadzenia hospitacji został odnotowany w dziennikach lekcyjnych (zajęć). Z trzech (50%) hospitowanych zajęć sporządzono arkusze hospitacyjne (obserwacji)

[Dowód: akta kontroli str. 111]

[Dowód: akta kontroli str. 280]

Dyrekcja Szkoły zaplanowała na rok szkolny 2009/2010 *działania podejmowane w roku szkolnym 2009/2010 wynikające z wniosków ze sprawowania nadzoru Dyrektora Szkoły. W planie tych działań przyjęto sposób realizacji dwóch grup wniosków:*

1. Otoczyć szczególną opieką uczniów pozostawionych na drugi rok w tej samej klasie i tych, którzy mają trudności w nauce (np.: indywidualizacja procesu nauczania, udział w zajęciach wyrównawczych);
2. Otoczenie szczególną opieką uczniów sprawiających kłopoty wychowawcze i uczniów mających nieusprawiedliwione nieobecności na zajęciach szkolnych (np.: udział w zajęciach socjoterapeutycznych, szeroka oferta kół zainteresowań, zatrudnienie psychologa, współpraca z policją – spotkania, kampania szkolna „Zatrzymaj przemoc”).

[Dowód: akta kontroli str. 163]

Ad. 1. W zakresie realizacji ww. wniosku, analizie poddano sposób realizacji tego wniosku poprzez organizację zajęć wyrównawczych. Na podstawie analizy arkuszy organizacji Szkoły z lat szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 stwierdzono:

- w roku szkolnym 2008/2009 zorganizowano w Szkole zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze z matematyki i języka polskiego w wymiarze 12 godzin tygodniowo, dla ogółem 140 uczniów. Na roku szkolnym 2009/2010 zaplanowano zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze z ww. przedmiotów w wymiarze 1 godz./tyg. dla 7 uczniów.

[Dowód: akta kontroli str. 9-10, 12-13]

Odnoszą się do sposobu realizacji ww. wniosku, w sytuacji faktycznego zmniejszenia liczby godzin zajęć wyrównawczych, Pani Dorota Karzulewska wyjaśniła, że w roku szkolnym 2009/2010 podjęto następujące działania: z godzin do dyspozycji dyrektora zorganizowano: 2 grupy zajęć dydaktyczno – wychowawczych z języka polskiego dla 15 uczniów; 5 grup zajęć dydaktyczno – wyrównawczych z matematyki dla 33 uczniów. W ramach realizacji art.42 Ustawy Karta Nauczyciela nauczyciele prowadzili: 2 grupy zajęć dydaktyczno wyrównawczych z języka polskiego dla 2 uczniów; 3 grupy zajęć dydaktyczno – wyrównawczych z matematyki dla 22 uczniów. Oprócz tego w szkole realizowano jeszcze inne

zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze: dla uczniów klas I-III 12 grup dla 70 uczniów;
z przyrody 1 grupa dla 6 uczniów; z języka angielskiego 3 grupy dla 29 uczniów.

[Dowód: akta kontroli str. 343]

Ad. 2. W zakresie sposobu realizacji ww. wniosku, kontroler poddał weryfikacji zatrudnienie w Szkole psychologa. Z analizy arkusza organizacji Szkoły z roku szkolnego 2008/2009 wynika, że w tym roku szkolnym zatrudniano w Szkole psychologa w wymiarze 3 godzin tygodniowo. W roku szkolnym 2009/2010 zatrudniano psychologa w wymiarze 10 godz./tyg.

[Dowód: akta kontroli str. 9-10, 12-13]

3.2.3. W planie nadzoru na rok szkolny 2009/2010 założono cztery posiedzenia Rady Pedagogicznej Szkoły poświęcone szkoleniu nauczycieli. Zrealizowano trzy szkolenia (75%):

- w dniu 23.11.2009 r. – zorganizowano szkolenie Rady Pedagogicznej *pt Analiza opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej i orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego*,
- w dniu 19.01.2010 r. – szkolenie poświęcone *ewaluacji różnych obszarów pracy szkoły*,
- w dniu 26.04.2010 r. – szkolenie dotyczące *zmian w prawie oświatowym*.

Odnosząc się do braku przeprowadzenia jednego szkolenia Rady Pedagogicznej Szkoły, Pani Dorota Karzulewska, wyjaśniła, że szkolenie *nie odbyło się z powodu odwołania przez firmę poproszoną do jego przeprowadzenia*.

[Dowód: akta kontroli str. 343]

Z Informacji o realizacji planu nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2009/2010 (z dnia 28.06.2010 r.) wynika m.in., że 68 nauczycieli uczestniczyło w 28 różnych formach dokształcania i doskonalenia zawodowego (oprócz studiów wyższych, studiów podyplomowych i kursów kwalifikacyjnych).

[Dowód: akta kontroli str. 239-242]

Zgodnie z § 22 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego, do dnia 31 sierpnia każdego roku dyrektor szkoły lub placówki publicznej przedstawia radzie pedagogicznej wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

Dyrektor Szkoły zorganizowała w roku szkolnym 2009/2010 łącznie 13 posiedzeń rady pedagogicznej. W tym roku szkolnym przedłożyła dwukrotnie (28.01 i 28.06.2010 r.) radzie

pedagogicznej wyniki i wnioski wynikające z pełnienia nadzoru pedagogicznego. Podczas posiedzenia w dniu 28.06.2010 r. przyjęto m.in. następujące wnioski:

- *terminowo wypełniać dokumentację szkolną,*
- *otoczyć szczególną opieką uczniów klas I-III uczniów mających trudności w nauce i uczniów klas I-VI mających stopnie niedostateczne,*
- *otoczyć szczególną opieką uczniów klas I-III sprawiających problemy wychowawcze i uczniów klas IV-VI mających nieodpowiednie oceny z zachowania,*
- *otoczyć szczególną opieką uczniów wagarujących i mających nieusprawiedliwione dni i godziny*
- *wdrożyć w życie wnioski wynikające z analizy sprawdzianów kompetencji w kl. III, V, VI,*
- *dokonać zmian w WSO.*

[Dowód: akta kontroli str. 107-108, 243]

3.3. Realizacja przez dyrektora Szkoły planu nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2010/2011

3.3.1. Plan nadzoru pedagogicznego Szkoły na rok szkolny 2010/2011 został przedstawiony radzie pedagogicznej w dniu 7.09.2010 r. Plan ten zawierał:

I. Informacje ogólne, tj.: podstawę prawną sprawowania nadzoru, źródła informacji (m.in. kierunki realizacji przez Ministra Edukacji Narodowej polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2010/2011, plan nadzoru Mazowieckiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2010/2011, wnioski nadzoru pedagogicznego z lat poprzednich), cele nadzoru pedagogicznego.

II. Zakres ewaluacji wewnętrznej. W roku szkolnym 2010/2011 zaplanowano przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej w dwóch obszarach:

1. *Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności, wymagane analizuje się wyniki sprawdzianu.*
2. *Procesy zachodzące w Szkole, wymagane kształtuje się postawy uczniów.*

W zakresie *efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności Szkoły* przyjęto:

- przeprowadzenie sprawdzianu w klasach III (kwiecień - maj 2011 r.),

- przeprowadzenie sprawdzianu w klasach V (maj 2011 r.),
- przeprowadzenie próbnego sprawdzianu w klasach VI (styczeń 2011 r.),
- przeprowadzenie sprawdzianu w klasach VI (kwiecień 2011 r.).

W zakresie ewaluacji w obszarze *procesy zachodzące w Szkole*, harmonogram realizacji (od września 2010 r. do czerwca 2011 r.) zakładał dobór metod, zbieranie informacji oraz analizę wyników prowadzonych badań.

W planie nadzoru na ten rok szkolny przyjęto plan kontroli, w którym zaplanowano:

- monitorowanie wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego (2 razy w roku w klasach I i II),
- realizację godzin z art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy Karta Nauczyciela (2 razy w roku wszyscy nauczyciele),
- sposób prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania (wrzesień, październik, styczeń i czerwiec wobec wszystkich nauczycieli),
- prawidłowość sprawowania dyżurów przez nauczycieli (w miarę potrzeb),
- analizę stanu gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole – terminowość przeprowadzenia (październik, czerwiec nauczyciele oddziałów zerowych i klas I).

W ramach *planu pracy Rady Pedagogicznej* w roku szkolnym 2010/2011 zaplanowano m.in. dwie rady szkoleniowe: *Monitorowanie wdrażania podstawy programowej kształcenia ogólnego* (październik 2010 r.) oraz *Ewaluacja wybranych obszarów pracy szkoły* (listopad 2010 r.).

[Dowód: akta kontroli str. 164-196]

3.3.2. Zaplanowane na ten rok szkolny ewaluacje wewnętrzne zostały zrealizowane.

W obszarze *Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności*, przeprowadzono: sprawdzian w klasach III (31.03.2011 r.), sprawdzian „dyrektorski” w klasach V (05. 2011 r.), próbnny sprawdzian w klasach VI (13.01. 2011 r.) oraz sprawdzian w klasach VI (kwiecień 2011 r.).

Według stanu na dzień 14 czerwca 2011 r. zespoły ds. ewaluacji opracowały wyniki ze sprawdzianu kompetencji w klasach III, sprawdzianu „dyrektorskiego” w klasach V

oraz z próbnego sprawdzianu kompetencji w klasach VI. We wnioskach ze sprawdzianu w klasach III zespół stwierdził m.in.:

- wyniki sprawdzianu są zadowalające. Ze sprawdzianu wynika, że większość uczniów dobrze radzi sobie z pisaniem i czytaniem, potrafi korzystać z informacji. Należy pracować nad: kształceniem poprawnego i logicznego rozumowania, doskonaleniem umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, doskonaleniem umiejętności wykorzystania wiedzy w praktyce.

We wnioskach ze sprawdzianu dyrektorskiego w klasach V zespół ds. ewaluacji postulował m.in., *aby sprawdzać wiedzę uczniów w formie różnorodnych testów.*

W dniu 13 stycznia 2011 r. przeprowadzono próbny sprawdzian kompetencji w klasach VI. Średni wynik uzyskany przez uczniów wyniósł 25,17 pkt na 40 pkt. możliwych do uzyskania. Średni wynik dla całego województwa kształtował się na poziomie 27,38 pkt, a na terenie całego kraju wyniósł 26,79 pkt. We wnioskach z tego sprawdzianu zespół stwierdził m.in.:

- wyniki sprawdzianu są zadowalające. Jednak zasadne jest utrzymanie w mocy wniosków ze sprawdzianów z lat ubiegłych.

[Dowód: akta kontroli str. 291-309]

W obszarze: *procesy zachodzące w Szkole*, w okresie od grudnia 2010 r. do stycznia 2011 r. przeprowadzono ankietowanie uczniów, rodziców i nauczycieli oraz dokonano analizy dokumentacji szkolnej. Z analizy ww. materiałów sporządzono raport, z którym zapoznano radę pedagogiczną, rodziców oraz uczniów. We wnioskach z ewaluacji w tym obszarze, zespół stwierdził m.in.:

- wzmocnić przekaz dotyczący podejmowania działań wychowawczych,*
- zachęcać rodziców i uczniów do aktywniejszego uczestnictwa w procesie wychowawczym szkoły,*
- dostosować działania wychowawcze do oczekiwań rodziców i uczniów,*
- kontynuować działania wychowawcze, aby w dalszym ciągu zmniejszyły ryzyko niewłaściwych zachowań.*

[Dowód: akta kontroli str. 310-314]

3.3.3. W zakresie planowanych kontroli przeprowadzono:

- monitorowanie podstawy programowej w klasach I i II poprzez analizę (w styczniu 2011 r.) szkolnych planów nauczania;
- kontrole dokumentacji w ramach realizacji przez nauczycieli godzin z art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy Karta Nauczyciela;
- kontrole prowadzenia przez nauczycieli dokumentacji przebiegu nauczania;
- kontrole sprawowania dyżurów przez nauczycieli;
- analizę stanu gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole w zakresie terminowości jej przeprowadzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 284-290]

3.3.4. Do dnia 10 czerwca 2011 r. Rada Pedagogiczna Szkoły odbyła sześć posiedzeń, w tym trzy posiedzenia (7.09.2010 r., 29.10.2010 r. i 6.11.2010 r.) poświęcono na szkolenie rady pedagogicznej w zakresie: *Nowej pomocy psychologiczno – pedagogicznej, Monitorowanie wdrożenia podstawy programowej kształcenia ogólnego oraz Ewaluacji wybranych obszarów pracy szkoły.*

[Dowód: akta kontroli str. 108-109]

W ramach wspomaganiania nauczycieli opracowano m.in. harmonogram lekcji otwartych. W dniu 4 lutego 2011 r. w ramach tego harmonogramu dla nauczycieli klas VI, stażystów i kontraktowych przeprowadzono lekcję otwartą z informatyki.

W ramach planu nadzoru na rok szkolny 2010/2011 zaplanowano w I półroczu tego roku szkolnego przeprowadzenie 9 hospitacji godzin lekcyjnych, zrealizowano 4 hospitacje.

[Dowód: akta kontroli str. 244-249]

Odnosząc się do braku realizacji zaplanowanych hospitacji, Pani Dorota Karzulewska wyjaśniła, że *nie przeprowadzono wszystkich zaplanowanych hospitacji ze względu na absencję nauczycieli oraz prośby nauczycieli i przesunięcie terminu hospitacji. Do dnia 10.06.2011 r. przeprowadzono wszystkie zaplanowane na rok szkolny 2010/2011 hospitacje.*

[Dowód: akta kontroli str. 498]

W ramach doskonalenia zawodowego, dwunastu nauczycieli Szkoły uczestniczyło w I półroczu tego roku szkolnego w różnych formach doskonalenia zawodowego.

We wnioskach ze sprawowania nadzoru pedagogicznego w pierwszym półroczu roku szkolnego 2010/2011 przyjęto m.in.:

- terminowo wypełniać dokumentację szkolną,
- otoczyć szczególną opieką uczniów klas I-III uczniów mających trudności w nauce i uczniów klas I-VI mających stopnie niedostateczne,
- otoczyć szczególną opieką uczniów klas I-III sprawiających problemy wychowawcze i uczniów klas IV-VI mających nieodpowiednie oceny z zachowania,
- otoczyć szczególną opieką uczniów wagarujących i mających nieusprawiedliwione dni i godziny.

[Dowód: akta kontroli str. 249]

3.3.5. Stosownie do wymagań art. 40 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. osoby sprawujące nadzór pedagogiczny w Szkole w dniach 28 stycznia 2010 r., 26 czerwca 2010 r. i 10 lutego 2011 r. przedstawiły wnioski ze sprawowania tego nadzoru w poszczególnych semestrach roku szkolnego 2009/2010 i 2010/2011 oraz zostały przedstawione informacje dotyczące działalności Szkoły w tych semestrach.

[Dowód: akta kontroli str. 215-216, 243, 249]

3.3.6 W latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 (I semestr) w Szkole nie została przeprowadzona ewaluacja zewnętrzna. W roku szkolnym 2008/2009 Szkoła nie była wizytowana przez kuratora oświaty.

W dniu 22 stycznia 2010 r. Mazowiecki Kurator Oświaty przeprowadził w Szkole postępowanie wyjaśniające w celu wyjaśnienia skargi Pani _____ dotyczącej funkcjonowania Szkoły. W wyniku przeprowadzonego postępowania, Mazowiecki Kurator Oświaty w dniu 29 stycznia 2010 r. (znak: KO.SNP.I-KRE.445-04/09) wydała następujące zalecenia:

- dokonać analizy i uzupełnić statut zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, ustawą z dnia 2 września 1991 r. o systemie oświaty oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych;

- zapewnić odpowiednią opiekę uczniom, w szczególności podczas przerw międzylekcyjnych, przed rozpoczęciem i po zakończeniu zajęć lekcyjnych;
- wzmocnić nadzór pedagogiczny nad zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki.

[Dowód: akta kontroli str. 315-324]

W dniu 7 czerwca 2010 r. Mazowiecki Kurator Oświaty przeprowadził kontrolę realizacji wydanych 29 stycznia 2010 r. zaleceń. W wyniku tej kontroli sformułowano następujące wnioski:

- statut szkoły został uzupełniony zgodnie ze wskazaniami Mazowieckiego Kuratora Oświaty,
- dyrektor Szkoły podjęła działania w zakresie wzmocnienia nadzoru pedagogicznego nad zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki,
- uczniowie dostrzegają zagrożenia, które mogą obniżać ich poziom bezpieczeństwa. Oddziaływania wychowawcze ukierunkować należy na utwierdzenie uczniów w przekonaniu, że zarówno nauczyciele jak i pozostali pracownicy są gotowi do niesienia im pomocy w przypadku wystąpienia problemów. Zaleceń nie wydano.

[Dowód: akta kontroli str. 333-336]

3.3.7. W latach szkolnych 2008/2009-2009/2011 w Szkole analizowano wyniki z egzaminów zewnętrznych. Wyniki uzyskane przez poszczególne oddziały z zewnętrznych sprawdzianów kompetencji w klasach VI w latach 2009, 2010 i 2011 zestawiono w poniższej tabeli.

Tab. nr 2

Klasa	Średni wynik sprawdzianu kompetencji przeprowadzonego w klasach VI (na 40 pkt możliwych do uzyskania)		
	rok szkolny 2008/2009	rok szkolny 2009/2010	rok szkolny 2010/2011
Oddział VI A	24,75	28,00	19,96
Oddział VI B	16,16	19,80	24,16
Oddział VI C	23,13	23,14	19,23

gp

Law

Oddział VI D	22,67	12,60	25,21
Średni wynik Szkoły	22,67	21,74	22,21
Średni wynik w gminie Pułtusk	22,86	22,14	20,90*
Średni w powiecie pułtuskim	22,39	21,97	21,76**

*Obliczenia własne kontrolera.

** Obliczenia własne kontrolera.

[Dowód: akta kontroli str. 261, 266, 301-305]

Ze sprawdzianu przeprowadzonego w roku szkolnym 2009/2010, Szkoła uzyskała wynik niższy niż średni wynik w gminie Pułtusk i średni wynik w powiecie pułtuskim odpowiednio o: 0,4 pkt i 0,23 pkt. W stosunku do średniej ze sprawdzianu przeprowadzonego w roku szkolnym 2008/2009, wynik Szkoły zmniejszył się o 0,93 pkt. Ze sprawdzianu przeprowadzonego w roku szkolnym 2010/2011 uczniowie uzyskali wynik wyższy, niż średni wynik w gminie Pułtusk i powiecie pułtuskim odpowiednio o: 1,3 pkt i 0,45 pkt.

Odnosząc się do niższych wyników uzyskanych ze sprawdzianu przeprowadzonego w roku szkolnym 2009/2010, Pani Dorota Karzulewska, dyrektor Szkoły wyjaśniła,

[Dowód: akta kontroli str. 499]

3.3.8. W sprawie ilości czasu poświęcanego na realizację zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru pedagogicznego, Pani Dorota Karzulewska dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *nadzór pedagogiczny zajmuje znaczącą część czasu przeznaczanego na kierowanie szkołą. Trudno określić jednoznacznie, jaki jest to procent czasu, ponieważ różnie się to kształtuje zarówno w poszczególnych dniach jak i częściach roku szkolnego.*

[Dowód: akta kontroli str. 499]

4.1. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola

oraz publicznych szkół⁸, statut szkoły określa w szczególności szczegółowe zasady wewnątrzszkolnego oceniania uczniów. Zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów w Szkole określały *Szczegółowe Zasady Wewnątrzszkolnego Oceniania Uczniów* stanowiące integralną część statutu Szkoły (§ 25 statutu). W latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 statut Szkoły był 5-krotnie zmieniany w drodze uchwały rady pedagogicznej.

Tryb odwoływania od ustalonych ocen określono w § 25 ust. 23 Statutu pt. *Warunki i tryb uzyskiwania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania*. Uregulowano w nim, że uczeń lub jego rodzice (opiekunowie prawni) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora, jeżeli ocena została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu jej ustalania (§ 25 ust. 23 lit a). Tryb, zasady powołania i pracy komisji ustalono w § 25 ust. 23 lit. b-j Statutu.

W Statucie nie określono formy sprawdzania zasadności odwołania się ucznia lub rodziców (opiekunów prawnych) od ustalonej oceny.

[Dowód: akta kontroli str. 77-103]

Odnosząc się do powyższego Pani Dorota Karzulewska wyjaśniła, że *w naszej Szkole nie było przypadku złożenia przez ucznia lub rodzica (prawnego opiekuna) odwołania od ustalonej oceny klasyfikacyjnej*.

[Dowód: akta kontroli str. 499]

Anonimowe badania ankietowe dotyczące przestrzegania przyjętych w Szkole zasad oceniania przeprowadzono, w obecności dyrektora Szkoły w dwóch (z czterech) oddziałach klas piątych. W badaniu uczestniczyło 43 uczniów.

Pytania zawarte w ankiecie oraz zbiorcze zestawienie uzyskanych odpowiedzi zestawiono w poniższej tabeli.

⁸ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.

Tab. nr 3

L.p.	Treść pytania ankietowego	Liczba odpowiedzi (%)					
		TAK	NIE	Raczej		Razem	
				TAK	NIE	tak i raczej tak	nie i raczej nie
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Czy zostałeś(aś) zapoznany(a) z zasadami oceniania obowiązującymi w Twojej Szkole?	34 (100,0)	0 (0,0)	X	X	-	-
2	Czy znasz zasady oceniania obowiązujące na poszczególnych przedmiotach?	40 (95,2)	2 (4,8)	X	X	-	-
3	Czy pisemne prace klasowe są zapowiadane na jeden tydzień przed jej napisaniem?	26 (60,5)	1 (2,3)	16 (37,2)	0 (0,0)	42 (97,3)	1 (2,3)
4	Czy spotkałeś(aś) się z sytuacją, że w ciągu jednego tygodnia napisałeś(aś) cztery lub więcej prac klasowych?	6 (13,9)	22 (51,2)	2 (4,7)	13 (30,2)	8 (18,6)	35 (81,4)
5	Czy Twoim zdaniem sprawdziany (10-20 minut) obejmowały wyłącznie materiał z 3 ostatnich lekcji?	17 (40,5)	3 (7,1)	19 (45,3)	3 (7,1)	36 (85,7)	6 (14,3)
6	Czy, w przypadku kiedy nie pisałeś(aś) pracy pisemnej z całą klasą, nauczyciel wyznaczył Ci termin jej napisania?	37 (86,0)	1 (2,3)	5 (11,6)	0 (0,0)	42 (97,7)	1 (2,3)
7	Czy spotkałeś(aś) się z odmową poprawy pracy pisemnej, z której otrzymałeś(aś) stopień niedostateczny?	4 (9,3)	34 (79,1)	2 (4,7)	3 (7,0)	6 (14,0)	37 (86,0)
8	Czy spotkałeś(aś) się z odmową poprawy pracy klasowej, z której uzyskałeś(aś) stopień dopuszczający lub dostateczny?	10 (23,3)	25 (58,1)	3 (7,0)	5 (11,6)	13 (30,2)	30 (69,2)
9	Czy spotkałeś(aś) się z odmową udostępnienia sprawdzonej i ocenionej pracy klasowej?	7 (16,3)	23 (53,5)	4 (9,3)	9 (20,9)	11 (25,6)	32 (74,4)
10	Czy pisemne prace klasowe były oceniane w ciągu 2 tygodni od ich napisania?	23 (53,5)	3 (7,0)	14 (32,5)	3 (7,0)	37 (86,0)	6 (14,0)
11	Czy spotkałeś(aś) się z sytuacją napisania pracy klasowej pomimo, że poprzednia praca klasowa nie została przez nauczyciela oddana?	8 (19,0)	24 (57,1)	3 (7,1)	7 (16,8)	11 (26,2)	31 (73,8)
12	Czy w Twoim przypadku zaistniała sytuacja, że nauczyciel wystawił ocenę okresową z mniej niż trzech ocen cząstkowych?	4 (9,5)	29 (69,0)	3 (7,1)	6 (14,3)	7 (16,7)	35 (83,3)
13	Czy Twoim zdaniem nauczyciele uzasadniają wystawianą ocen	22 (51,2)	4 (9,3)	15 (34,9)	2 (4,7)	37 (86,0)	6 (14,0)
14	Czy wychowawca klasy informował Cię o przewidywanej (półrocznej i rocznej) ocenie z zachowania?	34 (79,1)	3 (7,0)	4 (9,3)	2 (4,6)	38 (88,4)	5 (11,6)

[Dowód: akta kontroli str. 345-430]

Analiza wyników przeprowadzonej ankiety wykazała m.in.:

- wszyscy ankietowani uczniowie zostali zapoznani z zasadami ocenia obowiązującymi w Szkole,

- 95% uczniów stwierdziło, że znane im są zasady ocenia stosowane na poszczególnych przedmiotach nauczania,
- co piąty ankietowany (18,6%) stwierdził, że zdarzały się sytuacje, iż w ciągu jednego tygodnia pisał więcej niż cztery prace klasowe. W statucie Szkoły uregulowano, że w ciągu jednego tygodnia mogą być przeprowadzone w klasie 2-3 prace klasowe (§ 25 ust. 10),
- 14% ankietowanych uczniów podało, że spotkało się z sytuacją odmowy poprawy pracy pisemnej, z której otrzymało stopień niedostateczny. Statut Szkoły stanowi, że uczeń ma prawo poprawić pracę klasową z której otrzymał stopień niedostateczny (§ 25 ust. 10, lit a) tiret czwarty),
- co trzeci ankietowany (30,2%) stwierdził, że spotkał się z odmową poprawy pracy klasowej, z której uzyskał stopień dopuszczający lub dostateczny. W statucie Szkoły uregulowano, że raz w semestrze uczeń może poprawić stopień wyższy niż niedostateczny, ale nie wyższy niż dobry z wybranej pracy klasowej, z każdego przedmiotu (§ 25 ust. 10, litera a, tiret piąty),
- co czwarty ankietowany (26,2%) stwierdził, że spotkał się z odmową udostępnienia sprawdzonej i ocenionej pracy pisemnej. W statucie Szkoły uregulowano, że na prośbę ucznia lub jego rodziców (opiekunów prawnych) sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń i są udostępniane uczniom i ich rodzicom (opiekunom prawnym) (§ 25 ust. 10, lit. a, tiret ósmy),
- co czwarty ankietowany (25,6%) stwierdził, że spotkał się z sytuacją napisania pracy klasowej pomimo, że poprzednia praca klasowa nie została przez nauczyciela oddana. W statucie Szkoły uregulowano, że nie można robić następnej pracy pisemnej, jeżeli nie jest oddana poprzednia (§ 25 ust. 13),
- 16,7% uczniów stwierdziło, że spotkało się z sytuacją, w której nauczyciel wystawił ocenę okresową z mniej niż trzech ocen częściowych. Statut Szkoły stanowi, że uczeń jest klasyfikowany, jeżeli w każdym semestrze uzyskał przynajmniej trzy oceny częściowe z danego przedmiotu (dziedziny edukacji) (§ 25 ust. 15),
- co dziesiąty ankietowany (11,6%) stwierdził, że wychowawca klasy nie poinformował go o przewidywanej (półrocznej i rocznej) ocenie z zachowania. W statucie Szkoły uregulowano, że wychowawca klas IV-VI na godzinie z wychowawcą na miesiąc

PO

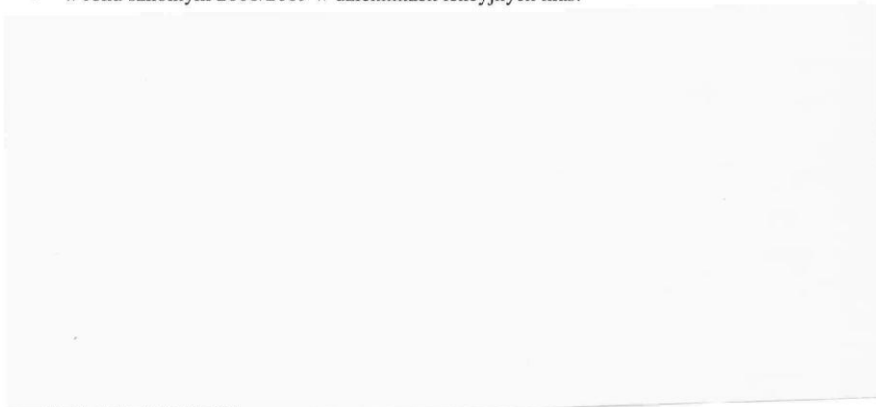
Lauz

przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej wyraża opinię o zachowaniu ucznia, wpisuje przewidywaną ocenę na kartkę u rozdaje uczniom (§ 25 rozdz. VII pkt 8).

4.2. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych⁹, nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o: 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania; 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów; 3) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej (semestralnej) oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych. Wychowawca klasy na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o: 1) warunkach i sposobie oraz kryteriach oceniania zachowania; 2) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania; 3) skutkach ustalenia uczniowi nagannej rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania (§ 4 ust. 2).

Kontrola 9 losowo wybranych dzienników lekcyjnych w zakresie zapisów o zapoznaniu uczniów i rodziców z obowiązującymi w Szkole zasadami *wewnątrzszkolnego systemu oceniania* (wymaganiami edukacyjnymi) wykazała, że:

- w roku szkolnym 2008/2009 w dziennikach lekcyjnych klas:

Dz. U. nr 65, poz. 562, ze z...

jest zapisów świadczących o zapoznaniu uczniów (na godzinie wychowawczej) z zasadami oceniania obowiązującymi w Szkole. Zapoznano rodziców z WSO (25.09.2008 r.);

- w roku szkolnym 2009/2010 w dziennikach lekcyjnych klas:

- „IV d”

[redacted]
e. Zapoznano rodziców z WSO (16.09.2009 r.);

- „V d” -

[redacted]
Zapoznano rodziców w WSO (16.09.2009 r.);

- VI a”

[redacted]
z WSO (16.09.2009r.);

- w roku szkolnym 2010/2011 w dziennikach lekcyjnych klas:

- „IV a” – zamieszczono informację o zapoznaniu rodziców w WSO (15.09.2010 r.);

- „V d” -

[redacted]
Zapoznano rodziców z WSO (15.09.2010 r.);

- „VI d” -

[redacted] mi i zasadami [redacted] r). Zapoznano rodziców z WSO (15.09.2010 r.).

[Dowód: akta kontroli str. 431-432]

Odnosząc się do powyższych braków, Pani Dorota Karzulewska, dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in., że w latach 2008/2009 – 2010/2011 na początku każdego roku szkolnego wszyscy uczniowie i na wszystkich przedmiotach zostali poinformowani o szkolnych przedmiotowych zasadach oceniania.

[Dowód: akta kontroli str. 499]

4.3. W Szkole stosownie do obowiązku określonego w § 6 ust. 1 i ust. 2 powołanego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r., dostosowało wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów, u których publiczna poradnia psychologiczno - pedagogiczna oraz niepubliczna poradnia specjalistyczna, stwierdziła zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom określonym w § 4 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia. W latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 odpowiednio: 50, 58 i 60 uczniów Szkoły posiadało opinie poradni psychologiczno pedagogicznych o dostosowaniu wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb uczniów, a w odpowiednio: 10, 8 i 10 uczniów, posiadało orzeczenia ww. poradni o potrzebie kształcenia specjalnego.

[Dowód: akta kontroli str. 433]

Pani [redacted], pedagog szkolny przedłożyła kontrolerowi dokumentację przebiegu nauczania [redacted] wobec którego zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że nauczyciele dostosowali programy nauczania do indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka.

[Dowód: akta kontroli str. 434]

4.4.1. W okresie objętym kontrolą w Szkole realizowano następujące programy i działania profilaktyczno-wychowawczych:

- w roku szkolnym 2008/2009:
 - w ramach ogólnopolskiej kampanii *Zachowaj Trzeźwy Umysł* objęto działaniami profilaktycznymi wszystkich uczniów Szkoły (654),
 - spektakle teatralne (profilaktyczne) *Zero Tolerancji dla przemocy w Szkole*, w których uczestniczyli wszyscy uczniowie Szkoły (654),
 - w ramach programu *Listopad – Miesiącem Profilaktyki Lokalnej*, programem objęto wszystkich uczniów Szkoły,
 - w ramach *wyrównywania szans edukacyjnych*, psychologowie z poradni psychologiczno – pedagogicznej przeprowadzili zajęcia psychoedukacyjne dla 50 uczniów Szkoły,
 - zabezpieczono szkolną sieć internetową poprzez program filtrujący *Cenzor*.
- w roku szkolnym 2009/2010:

- w ramach ogólnopolskiej kampanii *Zachowaj Trzeźwy Umysł* objęto kampanią wszystkich uczniów Szkoły (654),
- przeprowadzono program profilaktyczny *bądźmy źródłem mocy, ale bez przemocy* dla wszystkich uczniów Szkoły.
- w roku szkolnym 2010/2011:
 - w ramach ogólnopolskiej kampanii *Zachowaj Trzeźwy Umysł* objęto kampanią wszystkich uczniów Szkoły (627),
 - przeprowadzono program profilaktyczny *wolni od otepiaczy – narkotyków, dopalaczy* dla wszystkich uczniów Szkoły.
 - w ramach Gminnej Gali Profilaktyki Lokalnej, uczniowie klas IV-VI (360) wzięło udział w konkursach dotyczących tematyki profilaktyki.

Szkoła złożyła do Burmistrza Miasta Pułtusk (6.06.2011 r.) wniosek o dofinansowanie realizacji projektu pt. „Szkolna kampania pod hasłem: czy wiesz, że przemoc to słabość i niemoc”, który będzie realizowany w okresie od 3 do 31 października 2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 435-443]

4.4.2. W Szkole przyjęto (4.10.2006 r.) *szkolny program profilaktyczny* obowiązujący w latach 2006-2009 oraz *program profilaktyki* (30.09.2009 r.) obowiązujący w latach 2010-2012. W programie *profilaktyki na lata 2009-2012* zapisano m.in. cel ogólny i cele szczegółowe polegające m.in. na: *wdrażaniu do przestrzegania zasad higieny, kształtowaniu poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych, ukazania zgubnej roli agresji przejawiającej się w grupach rówieśniczych, ukazywaniu destrukcyjnego wpływu palenia i picia alkoholu na zdrowie, ukazywaniu wartości płynących z koleżeństwa i przyjaźni, stworzenie klimatu zaufania pomiędzy nauczycielem i uczniem, rodzicem i dzieckiem, dostarczenie informacji o substancjach uzależniających i zagrożeniach wynikających z ich używania, uświadomienie rodzicom ich roli w kształtowaniu właściwych postaw u swoich dzieci.*

Program profilaktyczny na lata 2009-2012 został podawany ewaluacji w roku szkolnym 2009/2010, poprzez przeprowadzenie ankiet wśród uczniów klas III i IV dotyczących funkcjonowania przyjętego programu profilaktycznego. W wyniku ewaluacji działań profilaktycznych w roku szkolnym 2009/2010 sformułowano następujące wnioski:

1. *Należy kontynuować działania profilaktyczne zgodnie z harmonogramem ujętym w „Programie szkolnym”.*

2. W większym stopniu angażować rodziców do udziału w konkursach profilaktycznych i działaniach związanych z bezpieczeństwem.

[Dowód: akta kontroli str. 440-442, 444-453]

4.4.3. Szkoła posiada *Procedury postępowania nauczycieli Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk w sytuacjach kryzysowych i zagrożenia bezpieczeństwa dzieci*, został przyjęty przez radę pedagogiczną Szkoły w dniu 26 sierpnia 2008 r. Program ten został zmodyfikowany, poprzez wprowadzenie do procedur zagadnień związanych z cyberprzemocą.

[Dowód: akta kontroli str. 454-455]

4.4.4. Dyrektor Szkoły poinformowała, że Szkoła współpracowała w latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 (I semestr) m.in. z:

- Sądem Rodzinnym – poprzez kierowanie wniosków o wgląd w sytuację rodzin w związku z przejawami demoralizacji, współpracę z zespołem kuratorów zawodowych i społecznych, prelekcje dla rodziców;
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej – poprzez pomoc socjalną dla uczniów (obiady, świetlica środowiskowa), pracę nauczycieli Szkoły w zespole interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - poprzez wnioskowanie o dotacje na działania związane z profilaktyką, składanie wniosków o leczenie alkoholików (rodziców uczniów),
- Komendą Powiatową Policji w Pułtusk – poprzez spotkania policjantów z zespołami klasowymi, rozmowy interwencyjne z uczniami przejawiającymi zachowywania świadczące o demoralizacji;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – poprzez kontakty w sprawach rodzin zastępczych.

[Dowód: akta kontroli str. 339-342, 440-442]

4.4.5. Stan zagrożeń występujących na terenie Szkoły, ustalono na podstawie wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów dwóch ostatnich klas VI (łącznie 48 uczniów), przedstawiono w poniższych tabelach.

Tab. nr 4

L. p.	Wyszczególnienie	Tak	Raczej TAK	Raczej NIE	NIE
1	2	3	4	5	6
1.	Czy atmosferę w swojej klasie, zwłaszcza kontakty między kolegami, określiłabyś/określiłabyś jako przyjazne?	20 (41,7)	27 (56,3)	1 (2,0)	0 (0,0)
2.	Czy uważasz, że większość nauczycieli w Twojej szkole traktuje uczniów przyjaźnie i stara się ich wspierać?	23 (47,9)	25 (52,1)	0 (0,0)	0 (0,0)
3.	Gdyby to od Ciebie zależało, czy chciałbyś zmienić szkołę?	11 (22,9)	X	X	37 (77,1)
4.	Czy szkoła zbiera co roku informacje od uczniów dotyczące różnych zagrożeń i problemów poprzez rozmowy lub badania ankietowe (5)?	46 (95,8)	X	X	2 (4,2)
5.	Jak oceniasz zajęcia profilaktyczne, w których brałeś udział (10)?	-	-	-	-
	a) były interesujące ^{a)}	18 (37,7)	24 (50,0)	5 (10,4)	1 (2,0)
	b) były przydatne ^{b)}	27 (56,3)	16 (33,3)	4 (8,3)	0 (0,0)
	c) zdobyta na zajęciach wiedza i umiejętności mogą wpływać na różne moje decyzje	28 (58,3)	16 (33,3)	3 (6,3)	0 (0,0)
6.	Czy na terenie szkoły byłeś świadkiem niżej wymienionych zachowań wśród Twoich kolegów lub słyszałeś o takich sytuacjach rówieśników, którym wierzysz?	Nigdy	Czasami	Często	Bardzo często
	1) Palenie papierosów	38 (79,2)	8 (16,7)	2 (4,1)	0 (0,0)
	2) Picie alkoholu	47 (97,9)	1 (2,1)	0 (0,0)	0 (0,0)
	3) Używanie narkotyków (w tym tzw. dopalaczy), częstowanie nimi lub sprzedawanie	47 (97,9)	1 (2,1)	0 (0,0)	0 (0,0)
	4) Niszczenie budynku i sprzętów szkolnych	11 (22,9)	34 (70,8)	2 (4,2)	1 (2,1)
	5) Niegrzeczne i złośliwe zachowania wobec nauczycieli	20 (41,7)	23 (47,9)	4 (8,3)	1 (2,1)
	6) Wulgarnie wyzwiska wobec koleżanek i kolegów	10 (21,3)	20 (42,5)	13 (27,7)	4 (8,5)
	7) Wulgarnie zaczepianie dziewczyn przez chłopców	18 (37,5)	25 (52,1)	4 (8,3)	1 (2,1)
	8) Wulgarnie zaczepianie chłopców przez dziewczyny	33 (68,8)	14 (29,1)	1 (2,1)	0 (0,0)
	9) Wyśmiewanie i wyszydzanie tych kolegów, których się nie lubi.	13 (27,1)	25 (52,1)	8 (16,7)	2 (4,1)
	10) Robienie złośliwych dowcipów kolegom, których się nie lubi	19 (39,6)	21 (43,8)	7 (14,6)	1 (2,0)
	11) Wysyłanie kolegom nieprzyjemnych listów pocztą komputerową lub zamieszczanie złośliwych plotek o kimś w Internecie.	41 (91,1)	4 (8,9)	0 (0,0)	0 (0,0)
	12) Wysyłanie kolegom SMS-ów z pogrózkami	46 (95,8)	2 (4,2)	0 (0,0)	0 (0,0)
	13) Niszczenie przedmiotów należących do kolegów	19 (39,6)	28 (58,3)	1 (2,1)	0 (4,0)
	14) Bójki i szarpaniny	8 (17,4)	30 (65,2)	6 (13,0)	2 (4,4)
	15) Bicie i fizyczne znęcanie się nad kimś przez grupę kolegów	30 (62,5)	16 (33,3)	1 (2,1)	1 (2,1)
	16) Przymuszanie kogoś do wykonywania upokarzających czynności, żeby ją/jego poniżyć	41 (87,2)	5 (10,7)	0 (0,0)	1 (2,1)
	17) Kradzieże pieniędzy lub przedmiotów	41 (87,2)	6 (12,8)	0 (0,0)	0 (0,0)
	18) Wmuszanie od kolegów pieniędzy lub wartościowych rzeczy ^{o)}	47 (97,9)	1 (2,1)	0 (0,0)	0 (0,0)
	19) Znęcanie się nad zwierzętami	45 (93,8)	3 (6,2)	0 (0,0)	0 (0,0)

7.	Czy zdarzyło Ci się nie pójść do szkoły z obawy przed prześladowaniami ze strony kolegów?	Nigdy	Raz	Kilka razy	Często się to zdarza
		42 (87,5)	5 (10,4)	1 (2,1)	0 (0,0)

Uwaga: w nawiasach, w kol. 3-6, podano procent odpowiedzi.

Tab. nr 5

Lp	Wyszczególnienie	Liczba odpowiedzi	%
1	2	3	4
I.	Jak wiele, Twoim zdaniem, nauczyciele wiedzą o tym, co dzieje się pomiędzy uczniami (6)?	---	---
1.	Wiedzą o wszystkim	3	6,2
2.	Bardzo dużo wiedzą	13	27,0
3.	Wiedzą tylko o tych sprawach, które wyszły na jaw	26	54,2
4.	Bardzo mało wiedzą	5	10,5
5.	Nic nie wiedzą	1	2,1
II.	Do kogo z dorosłych zwróciła/zwróciłbyś się o pomoc, gdybyś czuła/czuł się zagrożony lub miała/miał problemy z kolegami¹⁰?	---	---
1.	Do dyrektora	5	10,4
2.	Do wychowawcy	15	31,3
3.	Do psychologa/pedagoga szkolnego	3	6,2
4.	Do wybranego nauczyciela, któremu ufam	9	18,8
5.	Do psychologa/pedagoga w poradni psychologiczno-pedagogicznej	1	2,1
6.	Do któregoś z rodziców	23	48
7.	Do innej dorosłej osoby spoza szkoły	1	2,1
8.	Do nikogo z dorosłych	6	12,5
III.	Czy znasz dobrze regulamin i zasady dotyczące zachowania, które obowiązują w Twojej szkole – co wolno, a czego nie wolno; co grozi uczniowi, który się do nich nie stosuje¹¹ (9)?	---	---
1.	Znam dobrze, ponieważ wszyscy braliśmy udział w ustalaniu zasad i dużo nad nimi dyskutowaliśmy	9	18,8
2.	Znam, ponieważ nauczyciele przypominają nam o nich i czasami rozmawiamy na ten temat podczas lekcji wychowawczych	43	89,6
3.	Znam. U nas te same zasady obowiązują uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły	8	16,7
4.	Znam, ale szkoda, że muszą się do nich stosować tylko uczniowie, a nie nauczyciele i inni pracownicy szkoły	12	25
5.	Nie znam dobrze, ale podobno gdzieś są zapisane i, w razie czego, mogę przeczytać	3	6,3
6.	Trudno się zorientować, ponieważ każdy nauczyciel stosuje własne zasady i inaczej ocenia zachowanie uczniów	7	14,6
7.	Nic o tym nie wiem	0	0
IV.	Czy uczestniczyłaś/łeś w tym roku szkolnym w specjalnych zajęciach profilaktycznych poświęconych niżej wymienionym tematom¹² (10).	---	---
1.	Jak nawiązywać dobre kontakty z innymi ludźmi	6	12,5
2.	Palenie papierosów, picie alkoholu przez młodzież	38	79,2
3.	Kontakt z narkotykami (dopalaczami)	42	87,5
4.	Agresja i przemoc wśród młodzieży	35	72,9
5.	Przemoc w rodzinie	24	50
6.	Jeszcze inne tematy	16	33,3
7.	Nie uczestniczyłem w takich zajęciach	5	10,4

¹⁰ można było wskazać jedną osobę

¹¹ można było wskazać nie więcej niż 3 odpowiedzi

¹² można było zaznaczyć wszystkie zajęcia w których uczeń brał udział

V.	Co, twoim zdaniem, powinno się zmienić w Twojej szkole, żebyś mogła/mógł czuć się w niej lepiej i bardziej bezpiecznie ¹³ ?	---	----
1.	Nauczyciele powinni mieć dla nas więcej czasu i częściej z nami rozmawiać	6	12,5
2.	Trzeba ustalić zasady wzajemnego traktowania się i zasady zachowania się w szkole i konsekwentnie je przestrzegać	12	25
3.	Szkoła powinna bardziej kontrolować, co się dzieje na jej terenie (więcej dyżurujących nauczycieli podczas przerw, kamery itp.)	8	16,7
4.	Nauczyciele powinni zawsze reagować na nieprawidłowe zachowania uczniów	28	58,3
5.	Nauczyciele powinni nie tylko wymagać, ale także pomagać uczniom	26	54,2
6.	Trzeba pomóc uczniom w klasach, by lepiej się poznali	12	25
7.	Rodzice powinni bardziej się włączyć w życie szkoły	4	8,3
8.	Uczniowie powinni mieć większy wpływ na niektóre decyzje ich dotyczące	24	50
9.	Uczniowie powinni się poczuć odpowiedzialni za to, co się dzieje w szkole	11	22,9
10.	Niczego nie trzeba zmieniać	11	22,9
11.	Inne w tym:		
	- nauczycieli powinni być miłsi dla uczniów,	1	2,1
	- powinni bardziej interesować się naszymi problemami z rówieśnikami,	1	2,1
	- więcej zajęć wyrównawczych z matematyki w kl. IV-VI,	1	2,1
	- nauczyciele nie powinni bać się groźnych dla wszystkich w szkole uczniów	1	2,1

W uwagach dotyczących sytuacji w Szkole, pojedynczy uczniowie wskazali:

- uczniowie chcą wychodzić na dwór w czasie przerw i winien być jeden nauczyciel na dyżurze,
- uważam, że moja szkoła jest bardzo fajna i jak z niej odejdę będę tęsknić.

[Dowód: akta kontroli str. 456-462]

4.5. Szczegółowe warunki bezpieczeństwa uczniów w Szkole zostały określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sport z dnia 31 grudnia 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹⁴. Kontrola działań dyrektora Szkoły dotyczących przestrzegania bezpieczeństwa i higieny w zakresie zadań związanych z realizacją nadzoru pedagogicznego wykazała:

- 1) w Szkole stworzono uczniom warunki do pozostawiania przez nich części podręczników i przyborów szkolnych, stosownie do wymogu § 4a przywołanego rozporządzenia;
- 2) wyjście poza teren Szkoły posiadało zabezpieczenia umożliwiającego bezpośrednie wyjście na jezdnię, wymaganego § 7 ust. 4 r. rozporządzeniem;

¹³ można było zaznaczyć dowolną ilość odpowiedzi

¹⁴ Dz. U z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm.

3) apteczki znajdowały się w pomieszczeniach pokoju nauczycielskiego, gabinetu nauczycieli wychowania fizycznego i w kuchni szkolnej. Instrukcję o zasadach udzielania pierwszej pomocy umieszczona była w pokoju nauczycielskim i w pokoju nauczycieli wychowania fizycznego, natomiast nie było jej, wbrew wymogom § 20 przywołanego rozporządzenia w pomieszczeniu kuchni szkolnej. Instrukcję uzupełniono w trakcie trwania niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 463-477]

4) Jeden z trzech nauczycieli wychowania fizycznego zatrudnionych w Szkole nie posiadał przeszkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy, wymaganego przepisem § 21 przywołanego rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 464]

W sprawie nie zapewnienia posiadania przez wszystkich nauczycieli wychowania fizycznego ww. przeszkolenia, Pani Dorota Karzulewska dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w dniu 4.06.2007 r. odbyło się szkolenie Rady Pedagogicznej w zakresie udzielania pierwszej pomocy. W związku z powyższym uznaje, że wszyscy nauczyciele są przeszkoleni.

[Dowód: akta kontroli str. 500]

5) Na 25 zarejestrowanych wypadków uczniów Szkoły w latach szkolnych 2008/2009 - 2010/2011 (do 8 czerwca) fakt omówienia przyczyny i okoliczności wypadku, wymaganego § 51 rozporządzenia nie był udokumentowany w żadnym przypadku. W dokumentacji Szkoły brak jest również dokumentacji potwierdzającej ustalenie środków w celu zapobieżenia kolejnym wypadkom.

[Dowód: akta kontroli str. 467-473]

Odnosząc się do powyższego, Pani Dorota Karzulewska wyjaśniła, że w szkole zawsze omawiane są przyczyny i okoliczności zaistniałych wypadków. Szczegółowy opis zdarzenia zawarty jest w protokołach powypadkowych. Priorytetem szkoły jest troska o bezpieczeństwo uczniów, w związku z tym wielokrotnie powyższa tematyka poruszana jest z uczniami, ich rodzicami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

[Dowód: akta kontroli str. 500]

6) Przepis § 41 ust. 1 przywołanego rozporządzenia uregulowano, że o każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: 1) rodziców (opiekunów) poszkodowanego; 2) pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy; 3) społecznego inspektora pracy; 4) organ prowadzący szkołę lub placówkę; 5) radę rodziców.

Odnosząc się do sposobu informowania ww. osób i instytucji o zaistniałych na terenie Szkoły wypadkach, Pani Dorota Karzulewska wyjaśniła, że rodziców (opiekunów prawnych) poszkodowanego informowano telefonicznie. Społecznego inspektora pracy informowano bezpośrednio w szkole (jeśli był obecny) lub telefonicznie. Nie powiadamiano organu prowadzącego i rady rodziców.

[Dowód: akta kontroli str. 500]

7) Przestrzeń między pomiędzy biegami schodów nie była zabezpieczona siatką lub w inny skuteczny sposób, co jest wymogiem § 16 ust. 2 przywołanego rozporządzenia.

8) Boisko szkolne (trawiaste) nie było wyposażone w tablicę informacyjną określającą zasady bezpiecznego z niego korzystania. W dniu 10.06.2011 r. umieszczono tablicę informacyjną określającą zasady bezpieczeństwa na tym boisku.

[Dowód: akta kontroli str. 465, 500]

4.6. Wybrana dokumentacja szkolna

Szczegółowe zasady prowadzenia dokumentacji szkolnej zostały uregulowane rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji¹⁵.

1. Analiza wybranej dokumentacji Szkoły wykazała m.in. że:

- w okresie objętym kontrolą w Szkole prowadzono: księgę ewidencji dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 lat zamieszkałych w obwodzie Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 – założoną 1.09.2009 r. oraz księgę ewidencji dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 18 lat zamieszkałych w obwodzie Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 – założoną 1.09.2010 r.. Analiza wpisów do ww. ewidencji wykazała m.in.: a) do księgi ewidencji założonej w dniu 1.09.2009 r. wpisano 98 dzieci urodzonych w 2003 roku, ponadto wpisano:
- imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL oraz adres zamieszkania dziecka,
- imiona i nazwiska rodziców (prawnych opiekunów) oraz adresy ich zamieszkania,
- informacje o przebiegu wypełniania obowiązku szkolnego w roku szkolnym 2010/2011;

¹⁵ Dz. U. Nr 23, poz. 225, ze zm.

b) do księgi ewidencji założonej w dniu 1.09.2010 r. wpisano 97 dzieci urodzonych w 2004 roku, ponadto wpisano:

- imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL oraz adres zamieszkania dziecka,
- imiona i nazwiska rodziców (prawnych opiekunów) oraz adresy ich zamieszkania,
- informacje o przedszkolu lub oddziale przedszkolnym, w którym dziecko spełnia obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego. Prowadzona ewidencja odpowiada wymogom § 3a, ust. 1 przywołanego rozporządzenia.

2. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, szkoła prowadzi księgę uczniów. Do księgi uczniów wpisuje się imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL oraz adres zamieszkania ucznia, imiona i nazwiska rodziców (prawnych opiekunów) i adresy ich zamieszkania, a także datę przyjęcia ucznia do szkoły oraz klasę, do której ucznia przyjęto. W księdze uczniów odnotowuje się datę ukończenia szkoły albo datę i przyczynę opuszczenia szkoły przez ucznia.

Analizie poddano dwie księgi uczniów prowadzone w Szkole: *Księgę uczniów* urodzonych w latach 1991-2002 oraz *księgę uczniów* urodzonych w roku 2003:

- a) *księga uczniów urodzonych w latach 1991 – 2002* zawiera: nazwisko i imię ucznia, datę urodzenia, miejsce urodzenia ucznia, nazwisko i imiona rodziców (opiekunów prawnych) adres zamieszkania, datę przyjęcia do szkoły, klasę do której uczeń został przyjęty, datę wypisania ze szkoły, klasę do której uczeń uczęszczał, przyczynę wypisania ze szkoły, uwagi (nazwa szkoły, w której uczeń kontynuuje naukę);
- b) *księga uczniów* (założona 1.09.2010 r.) zawiera: imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, numer PESEL oraz adres zamieszkania ucznia, imiona i nazwiska rodziców (prawnych opiekunów) i adresy ich zamieszkania, a także datę przyjęcia ucznia do szkoły oraz klasę, do której ucznia przyjęto.

3. Zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia, szkoła zakłada księgi arkuszy ocen. W szkole dla dzieci i młodzieży księga arkuszy ocen zawiera ułożone w porządku alfabetycznym arkusze ocen uczniów urodzonych w jednym roku, którzy ukończyli lub opuścili szkołę. Na pierwszej stronie księgi arkuszy ocen umieszcza się adnotację: "Księga arkuszy ocen uczniów urodzonych w roku" § 13 ust. 2).

Analizie poddano księgę arkuszy ocen uczniów urodzonych w roku 1996. Oprawiona księga arkuszy ocen zawiera:

- ułożone w porządku alfabetycznym arkusze ocen uczniów 101, urodzonych w roku 1996, którzy ukończyli lub opuścili szkołę;
- na początku księgi arkuszy ocen umieszczono wykaz 92 arkuszy ocen uczniów, którzy ukończyli Szkołę oraz wykaz 9 arkuszy ocen, którzy opuścili szkołę.

4. Zgodnie z § 18 rozporządzenia, pedagog, psycholog, logopeda lub doradca zawodowy zatrudniony odpowiednio w przedszkolu, szkole lub placówce prowadzi dziennik, do którego wpisuje tygodniowy plan swoich zajęć, zajęcia i czynności przeprowadzone w poszczególnych dniach, imiona i nazwiska dzieci, uczniów lub wychowanków objętych różnymi formami pomocy, w szczególności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, oraz informacje o kontaktach z osobami i instytucjami, z którymi pedagog, psycholog, logopeda lub doradca zawodowy współdziała przy wykonywaniu swoich zadań.

Analizie poddano dziennik zajęć logopedycznych prowadzonych w roku szkolnym 2009/2010. W dzienniku tym wpisano m.in.: tygodniowy plan zajęć, imiona i nazwiska dzieci, zajęcia i czynności prowadzone w poszczególnych dniach od 1.09.2009 r. do 27.01.2010 r. Brak jest informacji o kontaktach z osobami i instytucjami, z którymi logopeda współdziałał przy wykonywaniu swoich zadań.

Analiza zapisów w dzienniku zajęć pedagoga szkolnego (prowadzony w roku szkolnym 2010/2011) wykazała zgodność umieszczonych w nim zapisów z wymogami § 18 rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 478-480]

4.7. Zgodność zapisów Statutu Szkoły z przepisami ramowego statutu publicznego przedszkola oraz publicznych szkół

Szczegółowe uregulowania odnoszące się do zasad organizacji szkoły podstawowej zostały uregulowane m.in. w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół. Zgodnie z tym rozporządzeniem ramowy statut publicznej szkoły podstawowej został określony w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia.

W latach szkolnych objętych kontrolą w Szkole obowiązywał *Statut Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusk*. Zapisy

Statutu Szkoły obowiązującego od 1września 2008 r. (4-krotnie zmienionego), odpowiadały zapisom ramowego statutu publicznej szkoły podstawowej, stanowiącego załącznik nr 2 do przywołanego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej.

W latach szkolnych objętych kontrolą w Szkole w każdym roku szkolnym zorganizowano po dwa oddziały przedszkolne. Szczegółowe uregulowania odnoszące się do organizacji tych oddziałów (również w szkołach) zostały określone w załączniku nr 1 do przywołanego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. Analiza obowiązującego w Szkole Statutu Szkoły wykazała, że statucie tym brak jest uregulowań odnoszących się m.in. do:

- sposobu realizacji zadań przedszkola (oddziału), z uwzględnieniem wspomagania indywidualnego rozwoju dziecka oraz wspomagania rodziny w wychowaniu dziecka i przygotowaniu go do nauki w szkole, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności – zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- organizacji działalności innowacyjnej i eksperymentalnej, jeżeli przedszkole (oddział) taką działalność prowadzi – zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2a załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- sposobu sprawowania opieki nad dziećmi w czasie zajęć w przedszkolu (oddziale) oraz w czasie zajęć poza przedszkolem (szkołą) - zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- szczegółowych zasady przyprawdzania i odbierania dzieci z przedszkola (oddziału) przez rodziców (prawnych opiekunów) lub upoważnioną przez nich osobę zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo – zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- organizacji zajęć dodatkowych, z uwzględnieniem w szczególności potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci – zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 5 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- organizacji oddziału przedszkolnego – zgodnie z § 5 ust. 1- 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- czasu trwania godziny zajęć w oddziale przedszkolnym - zgodnie z § 6 ust. 2-3 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- ramowego rozkładu dnia obowiązującego w przedszkolu (oddziale) – zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia,

- zadań nauczycieli przedszkola (oddziału) związanych z prowadzeniem obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie i zabezpieczenie potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowaniem tych obserwacji - zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- szczegółowych zasad rekrutacji dzieci do przedszkola (oddziału) oraz ich praw i obowiązków, w tym: warunków pobytu w przedszkolu zapewniających dzieciom bezpieczeństwo oraz przypadków, w których dyrektor przedszkola (szkoły) może skreślić dziecko z listy wychowanków - zgodnie z § 16 ust. 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 42-103]

Odnosząc się do powyższego Pani Dorota Karzulewska, Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *brak jest uregulowań odnoszących się do zasad organizacji i funkcjonowania oddziału przedszkolnego, ponieważ odniesiono się tylko do załącznika nr 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół.*

[Dowód: akta kontroli str. 500]

Zgodnie z § 5 ust. 2 przywołanego rozporządzenia, liczba dzieci w oddziale przedszkolnym nie może przekraczać 25, z zastrzeżeniem ust. 3-5.

Analiza arkuszy organizacyjnych Szkoły wykazała m.in., że w roku szkolnym 2009/2010 w dwóch oddziałach przedszkolnych przekroczony limit (25) dzieci w jednym oddziale: o 4 i 1 dziecko, a w roku szkolnym 2010/2011 w jednym oddziale („O a”) o 2 dzieci.

[Dowód: akta kontroli str. 15, 23]

Odnosząc się do przyjęcia do oddziałów przedszkolnej ponadnormatywnej liczby dzieci, Pani Dorota Karzulewska, dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *przekroczono limit dzieci ponieważ rodzice dzieci zgłosili się do szkoły po upływie terminu zapisywania dzieci, a zamieszkują w obwodzie naszej szkoły, w związku z tym zostali przyjęci. Inny powód to zgłoszenie się rodzica z dzieckiem w ciągu roku szkolnego zamieszkałego w obwodzie szkoły, np. ze względu na zmianę miejsca zamieszkania ([przeprowadzka z innego miasta).*

[Dowód: akta kontroli str. 499]

90

Lawz

4.8. Sposób realizacji zalecanych przez Ministra Edukacji Narodowej warunków i sposobu realizacji wychowania i kształcenia dzieci w wieku przedszkolnym

W załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół¹⁶ rozporządzenia, zalecono następujące proporcje zagospodarowania czasu przebywania w przedszkolu w rozliczeniu tygodniowym: 1) co najmniej jedną piątą czasu należy przeznaczyć na zabawę (w tym czasie dzieci bawią się swobodnie, przy niewielkim udziale nauczyciela); 2) co najmniej jedną piątą czasu (w przypadku młodszych dzieci - jedną czwartą czasu), dzieci spędzają w ogrodzie przedszkolnym, na boisku, w parku itp. (organizowane są tam gry i zabawy ruchowe, zajęcia sportowe, obserwacje przyrodnicze, prace gospodarcze, porządkowe i ogrodnicze itd.); 3) najwyżej jedną piątą czasu zajmują różnego typu zajęcia dydaktyczne, realizowane według wybranego programu wychowania przedszkolnego; 4) pozostały czas - dwie piąte czasu nauczyciel może dowolnie zagospodarować (w tej puli czasu mieszczą się jednak czynności opiekuńcze, samoobsługowe, organizacyjne i inne).

W roku szkolnym 2010/2011 zajęcia w dwóch oddziałach przedszkolnych odbywały się na dwie zmiany: przed południem i po południu. W dziennikach lekcyjnych obu oddziałów wychowawcy wpisali ramowe rozkłady dnia. Wybrany *ramowy rozkład dnia* grupy przedpołudniowej przedstawiał się następująco:

7:00 - 8:00 - Schodzenie się dzieci. Aranżowania otwartych sytuacji wychowawczo – dydaktycznych. Indywidualna realizacja zadań edukacyjnych – dodatkowe działania edukacyjne dla dzieci z deficytami rozwojowymi i dzieci zdolnych. Zabawy swobodne wg zainteresowań dzieci. Zabawy ruchowe.

8:00 - 8:30 – I zajęcia wychowawczo – dydaktyczne realizowane wg wybranego programu wychowania przedszkolnego.

8:30 - 9:00 - Przygotowanie do śniadania. Śniadanie.

9:00 - 9:30 - II zajęcia wychowawczo – dydaktyczne.

9:30 - 10:30 – Spacer, wycieczki i zabawy na boisku szkolnym.

¹⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17.

10:30 - 11:30 – Propozycje dodatkowych zadań i zabaw dla dzieci chętnych. Praca z dzieckiem o indywidualnych potrzebach edukacyjnych. Aktywność własna dzieci.

11:30 - 12:00 – Prace porządkowe. Rozchodzenie się dzieci do domu. Kontakty z rodzicami w miarę zaistniałych potrzeb.

[Dowód: akta kontroli str. 483-492]

Analiza ww. rozkładu dnia wskazuje na zgodność zagospodarowania czasu pobytu dzieci w przedszkolu z zalecanymi warunkami określonymi w załączniku nr 1 do przywołanego rozporządzenia.

Analizy *dziennych zapisów pracy wychowawczo – dydaktycznej* w czterech (100%) dziennikach oddziału przedszkolnego (wybranych czterech tygodni z lat szkolnych 2009/2010 – 2010/2011) wskazuje na zgodność zagospodarowania czasu pobytu dzieci w przedszkolu z zalecanymi sposobami wykorzystanie tego czasu, określonymi w załączniku nr 1 do przywołanego rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 481-482]

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń kontroler informuje Panią Dyrektora o przysługującym jej prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK), w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni - zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK - biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do księgi ewidencji kontroli pod poz. 118.

Pułtusk, 17 czerwca 2011 r.

Grzegorz Jasioneck
główny specjalista k.p.
Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa
Narodowego NIK

Grzegorz Jasioneck

Pułtusk, 17 czerwca 2011

Dorota Karzulewska
Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej
Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi
im. T. Kościuszki w Pułtusku.

Dorota Karzulewska

Ławie